

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-1445/15-M

Název právnické osoby vykonávající činnost školy/školského zařízení	Základní škola a mateřská škola Horní Studénky, okres Šumperk, příspěvková organizace
Sídlo	Horní Studénky 93, 789 01 Zábřeh
E-mail právnické osoby	zs.h.studenky@rps.cz
IČ	75 029 073
Identifikátor	600 148 017
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Jitkou Burkoňovou, ředitelkou školy
Zřizovatel	Obec Horní Studénky, Horní Studénky 44, 789 01 Zábřeh
Místo inspekční činnosti	Horní Studénky 93, 789 01 Zábřeh
Termín inspekční činnosti	10. až 12. listopad 2015

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 5 ve smyslu § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle školních vzdělávacích programů pro předškolní vzdělávání, základní vzdělávání a zájmové vzdělávání, se zaměřením na posouzení účinnosti podpory rozvoje osobnosti dětí a žáků a úrovně poskytovaných školských služeb.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy.

Posuzovaným obdobím jsou roky 2012 až 2015 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Horní Studénky, okres Šumperk, příspěvková organizace (dále „škola“, „subjekt“), je právnickou osobou, která vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), mateřské školy (dále „MŠ“), školní družiny (dále „ŠD“) a školní jídelny (dále „ŠJ“).

Jednotřídní MŠ má cílovou kapacitu 25 dětí, ve školním roce 2015/2016 není zcela využita. Ve věkově smíšené třídě jsou vzdělávány děti od 3 do 6 let. Od školního roku 2012/2013 mírně ubývá zapsaných dětí. Ke dni inspekce bylo zapsáno 17 dětí, žádné z nich nemělo odklad povinné školní docházky, před nástupem do základního vzdělávání bylo celkem 6 dětí. Provoz MŠ probíhá v době od 7:00 do 15:45 hodin. Úplata za předškolní vzdělávání byla stanovena ve výši 300 Kč za dítě měsíčně.

ZŠ poskytuje vzdělávání žáků 1. až 5. ročníku, dlouhodobě je organizována jako dvoutřídní. Vzhledem k nízkému počtu žáků ve škole (průměrně 21) udělil zřizovatel škole výjimku z nejnižšího počtu žáků. Aktuálně se situace mírně zlepšila, v současnosti školu navštěvuje 23 žáků. V jedné třídě jsou žáci 1. a 2. ročníku (9 žáků), ve druhé třídě žáci 3. až 5. ročníku (14 žáků). Kapacita školy je využita ze 46 %. K realizaci zájmového vzdělávání je k dispozici 1 oddělení ŠD, poskytované služby využívá průměrně dvě třetiny žáků školy. Poplatky za školní družinu činí 150 Kč měsíčně.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Výuka probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „ŠVP ZV“) s názvem „K pramenům poznání“. Ředitelka školy však neprovedla jeho aktualizaci dle poslední úpravy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále „RVP ZV“) s platností od 1. 9. 2013 týkající se zejména dílčích změn v učebních osnovách některých vzdělávacích oblastí. Důsledkem je absence nově zařazeného učiva či tematických okruhů a pouze dílčí plnění požadovaných výstupů. Disponibilní hodiny škola využila v souladu se svými vzdělávacími prioritami k posílení výuky matematiky, českého jazyka a vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Pozitivem je zařazení nového vyučovacího předmětu Řečová výchova a pro žáky 1. a 2. ročníku tzv. „přípravka“ pro výuku anglického jazyka. Vzdělávací nabídku doplňují různé krátkodobé projekty, plavecký výcvik, návštěva kulturních zařízení, výstav, divadelních představení apod. Vzhledem k tomu, že ze strany rodičů zazněly připomínky k organizování některých, zejména placených aktivit, škola přistoupila k jejich výraznému omezení (viz dále v textu).

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále „ŠVP PV“) nebyl zcela zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále „RVP PV“). Vzdělávací nabídka nebyla provázána s cíli a výstupy integrovaných tematických bloků, doplnit je třeba kapitoly řízení MŠ s ohledem na specifika MŠ. Kapitoly upravující životosprávu a organizační zajištění chodu mateřské školy (režim dne a celý denní program včetně odpoledních aktivit) je třeba upravit v souladu se skutečností a dalšími dokumenty školy.

Školní vzdělávací program školní družiny (dále „ŠVP ŠD“) nemá požadované náležitosti dané příslušným právním předpisem, chybí zejména údaje o podmínkách vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), podmínkách pro ukončování vzdělávání a ekonomické podmínky. Tematicky vhodně navazuje na vzdělávací obsah jednotlivých vyučovacích předmětů ŠVP ZV. Vzdělávání se uskutečňuje formou

pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit, svým pojetím přispívá k rozvoji osobnosti žáků.

Při řízení subjektu je cíleně využívána skutečnost, že všechny součásti školy jsou umístěny v jedné budově, což umožňuje prolínání činností MŠ, ZŠ, ŠD a ŠJ v rámci prostorových možností i personálních zdrojů. Vedením MŠ je pověřena vedoucí učitelka, převažující operativní způsob řízení na základě každodenního kontaktu se všemi zaměstnanci je funkční. Krátkodobé plánování s výhledem na jeden školní rok je transparentní, všichni zaměstnanci mají základní informace o organizaci školního roku, hlavních úkolech a plánovaných aktivitách. Škola však zatím nemá jasně formulovanou reálnou koncepci a strategii rozvoje školy na delší období, dostupnou zřizovateli i rodičovské veřejnosti, kterou by motivovala ke zvýšení jejich zájmu o školu. Kontrolní mechanismy jsou v ZŠ i MŠ uplatňovány průběžně i plánovitě (v MŠ zejména formou krátkých vstupů do vzdělávacího procesu), problémy jsou řešeny převážně ihned, potřebné informace jsou mj. předmětem jednání na společných pedagogických radách MŠ a ZŠ. Záznamy z jednání poskytují základní informace o průběhu a výsledcích vzdělávání, převažuje však konstatování stavu nad vymezením konkrétních opatření k eliminaci problémů. Větší pozornost je třeba věnovat i otázkám metod a forem práce v MŠ i ZŠ, efektivitě vzdělávacího procesu nebo hodnocení výsledků vzdělávání s cílem zkvalitňovat vzdělávání dětí a žáků. Povinná dokumentace je vedena v rozsahu dle školského zákona, některé dokumenty však nebyly datovány a nebyla zřejmá jejich platnost. Školní řád ZŠ se sedmi přílohami je již nepřehledný a vyžaduje inovaci, školní řád MŠ neobsahoval požadované údaje dle školského zákona (viz protokol o kontrole). Na formální, ale i obsahové nedostatky některých dalších dokumentů (např. ŠVP ZV, ŠVP ŠD, ŠVP PV, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, výroční zpráva o činnosti školy) byla ředitelka školy upozorněna a v průběhu inspekce přijala opatření k nápravě.

Organizace vzdělávání v ZŠ (počet vyučovacích hodin v jednom dni, délka přestávek mezi jednotlivými vyučovacími hodinami) je v souladu s příslušným právním předpisem. Předmětová skladba rozvrhu hodin respektuje obecné psychohygienické i pedagogické zásady, počty hodin odpovídají učebnímu plánu realizovaného ŠVP ZV. Pro nejstarší děti MŠ je 1krát týdně během dopoledních aktivit bezplatně zařazován kroužek anglického jazyka (vede jej učitelka ZŠ), který však nevhodně narušuje plynulý proud vzdělávání v MŠ během dopoledních aktivit, děti se v tento den neúčastní pobytu venku a kroužek je pro ně rovněž příliš dlouhý (45 minut). Přestože vyučující připravuje pro děti pestré aktivity s promyšleným střídáním činností, je příležitostí školy zvážit vhodnější organizaci respektující specifika dětí předškolního věku (např. dvakrát týdně po dobu 20 minut a přesunutí do odpoledních hodin po kratším odpočinku dětí). Rizikem v uspořádání dne v MŠ byla organizace odpoledního odpočinku a aktivity dětí, kdy část mladších dětí zůstávala v prostorách MŠ a spala a skupina dětí před nástupem k povinné školní docházce odcházela na dvě hodiny se školní vychovatelkou do školní družiny a poté se opět do MŠ vracela. Tato organizace není efektivní ve smyslu využívání potenciálu učitelek zajišťující odborné předškolní vzdělávání, které mají nabízet dětem s nižší potřebou spánku po potřebné relaxaci jiný klidový režim. Omezuje také možnost učitelek MŠ cíleně se věnovat konkrétním dětem dle jejich individuálních potřeb, neposkytuje dětem potřebnou kontinuitu během celodenního pobytu dětí v MŠ a nenaplňuje podmínky vyplývající z věkových a vývojových zvláštností dětí předškolního věku. Děti v MŠ navíc nemohou být účastníky vzdělávání ve ŠD, společná činnost MŠ a ŠD by měla probíhat pouze v okrajových úsecích dne (tj. na začátku provozu MŠ a před jeho ukončením) s tím, že se může jednat výhradně o docházku žáků ŠD do MŠ. Ze stejných důvodů je rovněž nutno

změnit nastavení organizace ranního chodu ŠD (od 6.00 do 7.00 hodin), kam docházejí i děti z MŠ.

Při přijímání dětí k předškolnímu a základnímu vzdělávání nebo odkladu povinné školní docházky postupovala ředitelka školy ve sledovaném období v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona, veškeré správní úkony byly podloženy odpovídající dokumentací.

V rámci zkvalitňování poskytované péče spolupracuje škola s řadou orgánů a institucí. Prioritním partnerem je zřizovatel zabezpečující provoz školy, přínosná je spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou Šumperk, Domem dětí a mládeže v Zábřehu a Mohelnici, občanským sdružením Loutky do nemocnice, Policií ČR, Pedagogickou fakultou v Olomouci apod. Problematická je spolupráce se školskou radou (dále „ŠR“), poslední zápis z jednání předložený ředitelkou školy je ze dne 24. 6. 2013. V roce 2014 měly proběhnout nové volby. Dle informace ředitelky školy v červnu 2014 škola zvolila svého zástupce do ŠR a provedla také volby mezi rodiči k získání jejich zástupce do ŠR. Výsledky byl předány předsedkyni ŠR s tím, aby zvolili svého zástupce a předsedu. O dalším průběhu voleb a činnosti ŠR nemá informace, přestože několikrát na tento stav upozorňovala zřizovatele školy i předsedkyni ŠR. V současnosti je školská rada nefunkční.

Pedagogický sbor školy prochází v posledních letech neustálou obměnou (odchod do předčasného důchodu, na mateřskou dovolenou aj.). Výuku v ZŠ zabezpečuje na plný úvazek ředitelka školy a učitelka (obě splňují podmínky odborné kvalifikace) a na zkrácený úvazek 0,4 další učitelka, která si požadované vzdělání třetím rokem doplňuje, a tím plní podmínky dané příslušným právním předpisem. Tato pedagogická pracovnice rovněž vykonává přímou pedagogickou činnost v MŠ ve sjednaném úvazku 0,5. Pro tuto činnost je však nekvalifikovaná. Výuku v MŠ zabezpečuje dále vedoucí učitelka plně kvalifikovaná, která je však v současné době dlouhodobě nemocná, proto byla na zástup přijata učitelka (důchodkyně), která je rovněž plně kvalifikovaná. Poslední pedagogickou zaměstnankyní je vychovatelka ve ŠD (úvazek 0,8), která rovněž pracuje na zkrácený úvazek (0,3) v MŠ jako učitelka. Protože nesplňovala požadovanou odbornou kvalifikaci, zahájila v minulém školním roce potřebné studium předškolní a mimoškolní pedagogiky. Vedení nových, resp. nekvalifikovaných pedagogů je vhodně řešeno zejména formou konzultací s ředitelkou školy nebo vedoucí učitelkou MŠ. Služby pedagogů jsou v MŠ organizovány tak, aby byla zajištěna především bezpečnost dětí zejména v době pobytu venku, proto jsou u dětí vždy dvě pedagogické pracovnice. Příležitostí školy je promyslet efektivnější překrývání učitelek v době didakticky zacílených činností ve prospěch cíleně zaměřené individuální práce s dětmi ve flexibilních skupinách a modifikací naplánovaných aktivit.

Ve škole jsou vytvářeny podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“). Účast pedagogů na vzdělávacích akcích vychází z jejich profilace, je však negativně ovlivněna nestabilitou pedagogického sboru, nedostatečnými finančními zdroji, nutností zajištění provozu školy a omezenou nabídkou vzdělávacích institucí v okolí. V uplynulém období bylo DVPP zaměřeno na vzdělávání v oblasti ICT, čtenářské gramotnosti a branné výchovy, v současném školním roce je směřováno k podpoře realizace ŠVP. Učitelky v MŠ se věnují sebevzdělávání, pedagogická knihovna je postupně vybavována novou odbornou literaturou i metodickými materiály. K podpoře rozvoje profesních dovedností začínajících učitelek mohou prospět např. cíleně zaměřené návštěvy a hospitace s výměnou zkušeností v jiných MŠ v okolí.

Od poslední inspekce došlo k významným pozitivním změnám v oblasti materiálních podmínek. Ve spolupráci se zřizovatelem byla realizována nákladná rekonstrukce školní budovy zahrnující zateplení, výměnu oken, obnovu fasád, rekonstrukci střechy, sociálních zařízení (s přetrvávajícím problémem na chlapeckých toaletách), kotelny a některých topných těles. Z dotace Ministerstva pro místní rozvoj bylo pořízeno nové vybavení pro školní zahradu sloužící dětem MŠ a žákům ŠD, které nabízí mnoho příležitostí k pestrým rekreačním i pohybovým aktivitám. V blízkosti školy je k dispozici hřiště (v majetku obce), které bylo renovováno a plně vyhovuje požadavkům pro využívání v tělesné výchově a volnočasové aktivity, tím se podstatně zkvalitnily podmínky pro tělovýchovné aktivity žáků. Okolí školy bylo funkčně upraveno, také interiér školy se vyznačoval vkusnou a estetickou výzdobou např. s využitím korkových a dřevěných nástěnek k prezentaci práce dětí, žáků i vyučujících.

Výuka v ZŠ probíhá ve dvou učebnách, které jsou velmi dobře vybaveny vhodnou technikou (interaktivní tabule, dataprojektor, audio a videotechnika), polohovatelnými lavicemi a židlemi. Ve všech učebnách (včetně ŠD) je k dispozici internet, v jedné z nich je umístěno 5 nových PC. Místnost pro ŠD byla vybavena novým funkčním nábytkem, počítačem a dostatkem her pro děti a žáky. Negativem jsou však její omezené prostorové podmínky. Pro volnočasové aktivity žáků je hojně využívána herna se základním vybavením, která částečně nahrazuje chybějící tělocvičnu v zimních měsících nebo ve dnech nepříznivého počasí. Z hlediska bezpečnosti je provoz herny upraven vnitřním řádem, zakazující např. míčové hry.

Prostředí a vybavení MŠ odpovídá základním požadavkům RVP PV. Třída MŠ se nachází v přízemí společné budovy, děti mají k dispozici prostornou hernu, sociální zázemí a šatnu. Třída s hernou je vybavena spíše starším nábytkem, zařízení je průběžně inovováno s ohledem na finanční možnosti školy. Stolky a židle nejsou uzpůsobeny různé výšce dětí ve věkově smíšeném kolektivu a nevyhovují tak rozdílným antropometrickým požadavkům. Příležitostí školy je promyslet uspořádání zařízení třídy tak, aby lépe vyhovovalo potřebám dětí předškolního věku, tzn. umístit hračky, pomůcky i dětskou literaturu tak, aby k nim měly děti volný přístup a mohly si činnosti samy volit. Vhodné je také poskytnout dětem více námětových koutků, které budou vyhovovat různým skupinovým a individuálním činnostem dětí včetně poskytnutí potřebného soukromí. Při fyzické prohlídce školních prostor přístupných dětem a žákům nebyly zjištěny nedostatky ohrožující jejich zdraví a bezpečnost.

Bezpečnost dětí a žáků škola standardně zajišťuje preventivními opatřeními a trvalým dohledem nad dětmi a žáky ve škole a při všech školních akcích. Informace a pokyny týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví (dále „BOZ“) jsou součástí školních řádů (s výjimkou školního řádu MŠ) a interních směrnic, které blíže specifikují podmínky bezpečnosti dětí a žáků při dalších akcích organizovaných školou. Na dodržování zásad bezpečnosti jsou žáci pravidelně upozorňováni na začátku a v průběhu školního roku, každé poučení je zaznamenáno do třídních knih. Škola vyhodnocuje rizika možného ohrožení života a zdraví žáků a přijímá opatření k jejich odstranění. Ve spolupráci se zřizovatelem byla provedena např. oprava zařízení školní zahrady, herní prvky odpovídají bezpečnostní normě. Prevence školní úrazovosti je účinná, ve škole dlouhodobě přetrvává minimální úrazovost. V letošním školním roce byl zatím evidován jeden méně závažný úraz v MŠ (bez záznamu o úrazu), v loňském roce žádný.

Škola je zapojena do projektu Ovoce do škol a do doprovodných akcí (např. školní čaj - pro zajištění pitného režimu žáků). Školní kuchyně má kapacitu 90 jídel, jídelna je vybavena

novým normovaným sedacím nábytkem (19 míst k sezení). Školní stravování je pestré, limit výživových norem nebyl naplněn pouze v kategorii mléka, což škola řeší tím, že umožňuje žákům odebírat dotované mléko v rámci projektu Mléko do škol.

Pro zajištění deklarovaných vzdělávacích záměrů využívá škola především finanční dotaci ze státního rozpočtu a dotaci od zřizovatele. V uplynulém kalendářním roce tvořily tyto složky 91 % všech příjmů. Škola dále obdržela finanční prostředky v rámci dvou rozvojových programů na pokrytí změn ve mzdové legislativě. Dalšími zdroji byly tržby za školné v MŠ a ŠD, které sloužily především pro zkvalitnění materiálních podmínek dětí a žáků, tj. na nákup učebních pomůcek a materiálu. Investiční prostředky nebyly škole v uplynulém období přiděleny, nákladnější rekonstrukční práce hradí zřizovatel ze svých vlastních prostředků. Rozpočet byl čerpán rovnoměrně v souladu s přidělenými prostředky a rozpočtovými pravidly organizace. Hospodaření roku 2014 bylo zakončeno kladným výsledkem hospodaření, dosažený zisk byl využit k úhradě ztráty z minulého období. Celkové ekonomické podmínky školy nejsou zcela příznivé, riziko lze spatřovat v nízkém počtu výkonů (počtu žáků) a z toho plynoucí potřeby dofinancování zvýšených výdajů na vzdělávací činnost školy zřizovatelem.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Naplnování vzdělávacích cílů a výstupů stanovených ve ŠVP ZV bylo v rámci inspekčních hospitací sledováno ve vyučovacích předmětech Matematika, Prvouka a Přírodověda. Sledovaná výuka obsahově odpovídala osnovám realizovaných učebních dokumentů, zápisy v třídních knihách prokazatelně dokládaly průběh vzdělávání.

Výuka ve spojených ročnících se vyznačovala využíváním osvědčených postupů, tj. střídáním společné a samostatné práce, při kterých bylo pravidelně aplikováno činnostní učení. Vyučující v rámci spojených ročníků učivo efektivně diferenciovaly, podle potřeby pracovaly se žáky také individuálně, zohledňovaly i pomalejší pracovní tempo některých žáků. Cíleně rozvíjely zejména kompetence k řešení problémů, k učení, komunikativní, sociální a personální, systematicky byla rozvíjena matematická a finanční gramotnost žáků úměrně jejich věku a životním zkušenostem. Pouze v části výuky spojené s realizací dlouhodobého projektu nebyla samostatná práce skupin efektivně koordinována a usměrňována a působila nesystémově, část žáků nebyla v průběhu výuky dostatečně vytížena. Nároky kladené na žáky byly přiměřené jejich možnostem a schopnostem, pracovní tempo umožňovalo jejich seberealizaci. Žáci adekvátně reagovali na pokyny a instrukce vyučujících, aktivně se zapojovali do připravených činností. Přírozeným způsobem komunikovali a prezentovali své znalosti, názory a zkušenosti, bezproblémově zvládali samostatnou práci na počítačích při procvičování učiva nebo vyhledávání informací. Dokázali přesně formulovat slovní úlohy na základě numerického zadání s cílem rozvíjet logické myšlení. Názornost výuky byla podpořena použitím vhodných učebních pomůcek, obrazového materiálu, prostředky ICT a vhodnými příklady z běžného života.

V průběhu sledované výuky bylo zaznamenáno zejména průběžné formativní slovní hodnocení práce žáků, oceňována byla snaha a dílčí úspěch, nechybělo ani ocenění práce motivační známkou. V závěru vyučování nebylo důsledně prováděno závěrečné shrnutí, zhodnocení průběhu a výkonů žáků, minimální prostor byl věnován vzájemnému hodnocení a sebehodnocení žáků. Pozitivem je naopak pravidelné měsíční vyhodnocení

práce jednotlivých žáků prostřednictvím sdělení v žákovské knížce. Aktuální výkony žáků korespondovaly s požadovanými výstupy ŠVP ZV.

V průběhu inspekční činnosti v MŠ bylo sledováno vzdělávání realizované všemi učitelkami v průběhu ranních aktivit, dopoledních didakticky zacílených činností, organizace pobytu venku, organizace stravování a odpoledních klidových činností. Inspekční hodnocení bylo ztíženo tím, že vedoucí učitelka MŠ byla v dlouhodobé pracovní neschopnosti a zastupovala ji učitelka v důchodu, další dvě učitelky byly ve vzdělávání v MŠ začínající.

Organizace dne vycházela z časově vymezeného střídání činností a spíše předmětově orientovaného vzdělávání bez žádoucího prolínání vzdělávacího obsahu v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Spontánní a řízené aktivity byly vyvážené. Při ranních aktivitách měly děti možnost volit si hru dle vlastního zájmu a potřeb v různě velkých skupinách nebo individuálně s materiální podporou přiměřeného množství stavebnic, hraček, her a didaktických pomůcek. Cíleně zaměřená nabídka aktivit jednotlivým dětem však nebyla plně využívána včetně individuálně zaměřených aktivit pro děti před nástupem k povinné školní docházce např. i v době překrývání dvou učitelek v závěru didakticky zacílených činností. Při dopoledních organizovaných činnostech volily učitelky především frontální metody práce, kdy všechny připravené aktivity byly pro děti ve věkově smíšeném kolektivu shodné bez potřebné individualizace a diferenciaci podle aktuálních schopností, rozdílných dovedností, učebních předpokladů a potřeb dětí. Nabízené frontální aktivity včetně účinné úvodní motivace byly promyšlené, nedostatkem byla převažující řídicí role učitelek. Děti tak měly málo prostoru ke kooperativním aktivitám, byly málo podněcovány k experimentování, řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant jejich řešení a k rozvoji schopnosti sebehodnocení. V naplánovaných aktivitách také chybělo přirozené prolínání prvků předmatematické a předčtenářské gramotnosti nebo systematické rozvíjení zrakového, sluchového či hmatového vnímání, zadávání různě náročných úkolů respektující věkové zvláštnosti dětí ve věkově smíšeném kolektivu a zařazování logopedických chvil.

Během inspekčních hospitací bylo patrné, že se děti cítí v MŠ spokojeně, jistě a bezpečně. Vytvořily kamarádské společenství, do všech činností se zapojovaly ochotně a s radostí. Učitelky uplatňovaly ve vztahu k dětem vnímavý a vstřícný přístup. Ve třídě byla vytvořena pravidla třídy, je však třeba průběžně s nimi pracovat v průběhu všech činností. Vyučujícím se dařilo úspěšně rozvíjet zejména pohybové dovednosti dětí zařazováním tělovýchovných aktivit do denního programu třídy před svačinou a velkého cvičení jedenkrát týdně, děti prezentovaly znalost přiměřeného množství pohybových her, říkadel a písniček. Organizace pitného režimu a stravování včetně pestré nabídky svačin a dalšího jídla byla plynulá a plně vyhovující potřebám dětí předškolního věku. Prostory šatny byly vhodně vyzdobeny výtvarnými pracemi dětí a také velkým množstvím stejných pracovních listů. Příležitostí školy je využívat zásobník pracovních listů spíše pro potřeby vyhodnocování individuálních pokroků dětí a jako podklad pro konzultace se zákonnými zástupci dětí. Je třeba se také vyvarovat rizika zahlcení dětí přemírou podobně zaměřených pracovních listů a věnovat se více podpoře praktických dovedností dětí ve všech oblastech.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

System hodnocení výsledků vzdělávání v ZŠ je založen zejména na využívání interních evaluačních nástrojů (zkoušení, prověrky, desetiminutovky, písemné práce většího

rozsahu, samostatná práce, zpracování projektu apod.). Žákům i vyučujícím poskytují okamžitou zpětnou vazbu o míře zvládnutí výstupů daných ŠVP ZV, dostatečně však neumožňují srovnání s jinými školami stejného typu, resp. s výsledky žáků stejných ročníků na spádových ZŠ. Čtvrtletní práce jsou zadávány žákům 3. až 5. ročníku v českém a anglickém jazyce a matematice, chybí však podrobnější analýza dosažených výsledků včetně přijímání opatření k eliminaci případných nedostatků. Přehled o vývoji žáka a dosahovaných výsledcích poskytuje také osobní portfolio vedené po celou dobu jejich školní docházky. Informaci o úspěšnosti svých žáků po odchodu na spádové školy získává škola většinou neformálně např. prostřednictvím jejich sourozenců nebo zákonných zástupců. Dle sdělení ředitelky školy nedochází k výraznějšímu zhoršení prospěchu. Pozitivem je možnost žáků a zákonných zástupců prostřednictvím serveru s kódovým přístupem využívat v domácím prostředí aplikace obsahující různé testy k procvičování učiva. Žáci se pravidelně zapojují do matematických soutěží Matematický cvrček (2. a 3. ročník) a Matematický klokan (4. a 5. ročník), ve kterých dosahují dle daných kritérií standardních výsledků. Celkové výsledky vzdělávání jednotlivců i tříd jsou projednávány na pedagogických radách, souhrnné výsledky jsou stručně vyhodnoceny ve výročních zprávách o činnosti školy.

K hodnocení výsledků vzdělávání žáků využívají vyučující pravidla (nedatována), která obsahují jasná a srozumitelná kritéria a zásady hodnocení včetně pravidel pro hodnocení žáků se SVP. Vzhledem k inovaci příslušných právních norem vyžadují dílčí úpravy, které však nemají vliv na současný systém hodnocení a klasifikace. Zákonní zástupci žáků jsou o výsledcích vzdělávání žáků informováni prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách nebo během individuálních konzultací, do školy mohou po předchozí domluvě přijít kdykoliv. Kvalitním zdrojem informací o činnosti školy, plánovaných aktivitách a organizačních opatřeních je měsíčník „Školní zpravodaj“, který dostává každý zákonný zástupce žáka. Ke zlepšení informovanosti veřejnosti o práci školy by přispělo zprovoznění nefunkčních školních webových stránek. Z dotazníkového šetření ve školním roce 2013/2014 mezi rodiči žáků, pedagogy i žáky školy vyplynuly celkově pozitivní zjištění a spokojenost s prací školy. Z dotazníků zadaných v závěru minulého školního roku a podnětu některých zákonných zástupců vyplynuly problémy spojené s komunikací školy se zákonnými zástupci dětí a žáků. Zásadním problémem bylo zejména zajišťování (resp. rušení) školních akcí v návaznosti na jejich kvalitu, četnost, finanční zátěž a opakované potíže s vybíráním peněz. Škola pro žáky organizovala akce rozšiřující standardní vzdělávací nabídku, částí rodičů však nebyly tyto aktivity akceptovány. Celá záležitost byla projednána na mimořádné pedagogické radě dne 11. 9. 2015 a výsledkem bylo zrušení téměř všech vzdělávacích aktivit hrazených zákonnými zástupci dětí a žáků s výjimkou plavání a dvou akcí ve spolupráci s DDM Mohelnice. Příležitostí školy v tomto ohledu je podrobněji informovat zákonné zástupce o cílech, obsahu a významu vzdělávacích akcí např. prostřednictvím informací na nástěnce v šatně dětí, školního zpravodaje nebo svoláním mimořádné schůzky, komunikaci založit na oboustranné důvěře, otevřenosti a principu partnerství.

Z hlediska statistických ukazatelů dosahují žáci velmi dobrých výsledků. Ve sledovaném období průměrně 85 % žáků prospělo s vyznamenáním, ostatní prospěli. Pouze ojediněle bylo několik žáků hodnoceno v některém z vyučovacích předmětů klasifikačním stupněm dobrý. Žákům s rizikem neúspěchu nebo dílčími vzdělávacími problémy (nemoc, dlouhodobá absence) škola nabízí individuální doučování a pomoc, v případě potřeby škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (dále „ŠPZ“). Ve sledovaném období škola neměla žádného žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, teprve v tomto školním

roce vykazuje jednoho individuálně integrovaného žáka, který je vzděláván podle individuálního vzdělávacího plánu na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny a žádosti zákonných zástupců. Ve sledované výuce vyučující uplatňovala odpovídající podpůrná opatření, mimo vyučování je organizována reedukace zaměřená na nápravu diagnostikovaných potíží. V případě zájmu škola ve spolupráci se ŠPZ nabízí zákonným zástupcům také každoroční vyšetření školní zralosti dětí před nástupem do ZŠ, učitelky rovněž doporučují rodičům individuální logopedickou nápravu u logopedky.

Značnou pozornost věnuje škola prevenci rizikových jevů. Vzhledem k malému počtu dětí a žáků a trvalému dohledu nad nimi škola eliminovala téměř všechny možnosti výskytu rizikového chování. Prevence prolíná celým vzdělávacím procesem, pozitivní dopad má také organizování dalších školních akcí (výlety, návštěvy kulturních akcí, vystoupeními pro rodiče a veřejnost apod.) Na úspěšné prevenci se podílí svými aktivitami zaměřenými na výtvarnou činnost a pracovní vyučování také ŠD. Výchovná opatření jsou udělována na základě kritérií, která jsou součástí školního řádu. Cílem školy je vychovávat žáky zejména pozitivním působením, kázeňská opatření byla udělena pouze výjimečně, a to zejména z důvodu neplnění školních povinností.

MŠ nemá zavedeny účinné nástroje k hodnocení individuálních vzdělávacích výsledků dětí. O průběhu jejich vzdělávání nevede žádné záznamy, jež by podávaly učitelkám přehled o dalším rozvoji a postupu ve vzdělávání jednotlivých dětí. Nemůže je tak ani efektivně využívat při přípravě individuální vzdělávací nabídky z hlediska jejich specifických potřeb a následně stanovovat opatření vedoucí k dalšímu rozvoji dětí ve všech oblastech včetně cíleně zaměřeného působení na děti v posledním roce před nástupem k povinné školní docházce. Nedostatky v této oblasti částečně kompenzovalo povědomí pedagogických pracovníků o potřebách, schopnostech i dovednostech jednotlivých dětí, které je výsledkem práce s malým kolektivem dětí a vedení portfolií s jejich pracovními listy a výtvarnými pracemi.

Škola ve sledovaném období průběžně nevyhodnocovala celkovou kvalitu poskytovaného vzdělávání dle ŠVP PV, na který učitelky nenavazovaly konkrétním plánováním třídního programu, jež má vycházet z aktuálního složení dětského kolektivu ve třídě a z rozdílných individuálních potřeb dětí. Plánování týdenního programu s jeho částečnou evaluací zavedla v MŠ až aktuálně zastupující učitelka, chybí však cílené stanovování společných postupů v týdenním programu s dalšími dvěma učitelkami působícími v MŠ, což nepodporuje plynulou a provázanou realizaci předškolního vzdělávání v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Mezi příležitosti školy tak patří účelné zavedení hodnocení tematických integrovaných bloků i třídního vzdělávacího programu tak, aby byl vytvořen předpoklad pro vyhodnocování účinnosti realizované vzdělávací činnosti ve všech oblastech předškolního vzdělávání vzhledem k vytváření základů všech klíčových kompetencí. Je třeba více dbát na vyhodnocování využitých metod, forem a pedagogických přístupů. Evaluaci pedagogického procesu je nutné propojit i s hospitační a kontrolní činností a navazovat na ni také na pedagogických radách tak, aby z nich jasně vyplývaly objektivní informace o průběhu vzdělávání, efektivitě a analýze použitých metod a prostředků vzdělávání. Chybějící cílené plánování a evaluace pedagogického procesu respektující specifika dětského kolektivu v aktuálním školním roce rovněž nezajišťuje potřebnou kontinuitu vzdělávání dětí, které jsou v jednotřídní MŠ druhým či třetím trokem a učitelky tak nemohou účinně předcházet opakování téže vzdělávací nabídky stejným dětem.

K plynulému přechodu dětí MŠ do základního vzdělávání přispívá zcela přirozená spolupráce se základní školou, kdy se život MŠ a ZŠ prolíná, děti prostředí školy dobře znají a účastní se společných akcí. Pozitivní účinek má ke konci školního roku setkání budoucích žáků první třídy a jejich zákonných zástupců s třídní učitelkou.

Závěry

- a) Silnou stránkou školy je umístění všech jejích součástí v jedné budově, což významně přispívá k funkční spolupráci a komunikaci všech zaměstnanců, operativnímu řešení problémů a zejména k zajištění klidného a plynulého přechodu dětí z MŠ do ZŠ. Příznivé prostorové a materiálně technické zázemí ZŠ s výjimkou chybějící tělocvičny umožňuje bezproblémovou realizaci školního vzdělávacího programu. Důsledná prevence rizikového chování, vytváření bezpečného prostředí a účinné řešení občasných negativních projevů žáků domluvou ve spolupráci se zákonnými zástupci pozitivně ovlivňuje klima školy. Dle statistických ukazatelů dosahují žáci školy velmi dobrých výsledků, většina z nich prospívá s vyznamenáním.

Ve sledované výuce v ZŠ byly převážně uplatňovány vhodné metody a formy práce, které žákům umožňovaly získávat a rozvíjet požadované znalosti a dovednosti, podporovaly rozvoj klíčových kompetencí žáků a respektovaly jejich individuální vzdělávací potřeby. V souladu s aktuálními trendy je důraz kladen na podporu finanční gramotnosti žáků a efektivní využívání výpočetní techniky. Průběh vzdělávání v MŠ se vyznačoval vstřícnou a bezpečnou atmosférou s předmětově zaměřenou vzdělávací nabídkou s důrazem na rozvoj pohybových dovedností dětí. Při spontánních aktivitách měly děti mnoho příležitostí k rozvoji komunikativních

a sociálních dovedností a výběru aktivit dle vlastních zájmů a potřeb. Děti měly vhodně nastaven pitný režim, při stravování bylo zřejmé, že jsou zvyklé jíst pestrou a zdravou stravu připravovanou ve školní jídelně.

- b) Škole chybí dlouhodobá koncepce rozvoje školy, v níž by byly prezentovány základní vzdělávací strategie a priority s výhledem na delší období a která by informovala zřizovatele, školskou radu i rodičovskou veřejnost o předpokládaném vývoji školy. ŠVP ZV nebyl aktualizován dle platného RVP ZV, pouze částečně tak byly plněny požadované výstupy. Obsahové nebo formální nedostatky byly zjištěny také ve ŠVP PV a ŠVP ŠD. Rizikem pro naplňování ŠVP PV a plynulé organizace předškolního vzdělávání je nevhodná organizace odpoledního odpočinku a klidových aktivit skupiny dětí před nástupem k povinné školní docházce ve školní družině a nevhodné zařazení kroužku anglického jazyka do dopoledního proudu vzdělávání. Při práci učitelek v MŠ chybí cílené stanovování společných postupů v týdenním programu, což nepodporuje plynulou a provázanou realizaci předškolního vzdělávání v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Nedostatkem, který je nutno neprodleně řešit ve spolupráci se zřizovatelem, je nefunkčnost školské rady.
- c) Na základě inspekčních zjištění ČŠI doporučuje (kromě řešení nedostatků uvedených v bodě b) ke zlepšení poskytovaných služeb a hodnocení vzdělávacího procesu přijetí následujících opatření:

- stabilizovat pedagogický sbor, a tím vytvořit mj. lepší podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,
 - na pedagogických radách na základě kontrolní a hospitační činnosti konkretizovat opatření k řešení nedostatků a problémů, větší pozornost věnovat i hodnocení uplatňovaných metod a forem práce v MŠ i ZŠ,
 - důsledněji provádět analýzu písemných prací většího rozsahu, zajistit systémovou zpětnou vazbu o výsledcích vzdělávání žáků po odchodu na spádovou školu, ke srovnávání dosahovaných výsledků vzdělávání žáků využívat i jiné evaluační nástroje (např. komerční testy, písemné práce spádových ZŠ),
 - ve výuce více pozornosti věnovat zejména závěrečnému shrnutí a zhodnocení práce žáků, vytvořit jim dostatečný prostor pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení,
 - z důvodu rozdílných pohledů zákonných zástupců na poskytované vzdělávání a služby MŠ a ZŠ prohloubit vzájemnou spolupráci a komunikaci, důsledně vysvětlovat vzniklé nejasnosti; ke zlepšení informovanosti veřejnosti o vzdělávací nabídce školy a zvýšení propagace by přispělo (vedle pravidelně vydávaného Školního zpravodaje) také zprovoznění webových stránek školy,
 - v MŠ uspořádat dětský nábytek s hračkami a pomůckami včetně námětových koutků tak, aby si jejich podstatnou část mohly samostatně brát a ukládat a rovněž dovybavit MŠ židlemi a stolky různých velikostí vhodných pro děti od 3 do 6 let,
 - od minulé inspekční činnosti přetrvává v MŠ úkol promyslet a cíleně realizovat evaluaci vlastního procesu vzdělávání a průběžného vyhodnocování individuálních pokroků dětí; žádoucí je nastavit je tak, aby poskytovaly kvalitní zpětnou vazbu o zvolených pedagogických postupech a umožňovaly sledovat a dokumentovat osobnostní pokroky a rozvoj každého dítěte.
- d) Od poslední inspekce došlo k výraznému zlepšení materiálního zázemí a psychohygienických podmínek pro děti, žáky i pedagogy. Realizací projektů se zkvalitnilo zejména vybavení informační a komunikační technikou, průběžně dochází k obnově a modernizaci inventáře. S využíváním výpočetní techniky a speciálních výukových programů se zefektivnila výuka. Ke zřetelnému zlepšení došlo v oblasti zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve škole.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona požaduje:

- do 20 dnů přijetí opatření ke zlepšení stavu podle Závěrů písm. b) a c) a zaslání zprávy o přijatých opatřeních. Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu Olomouckého inspektorátu (csi.m@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá,

1. Zřizovací listina Základní školy a mateřské školy Horní Studénky, okres Šumperk, příspěvková organizace, ze dne 10. 9. 2010
2. Potvrzení o jmenování Mgr. Jitky Burkoňové ředitelkou ZŠ a MŠ Horní Studénky, okres Šumperk, příspěvková organizace, od 1. 8. 2013 na dobu 6 let
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 4. 11. 2015
4. Školní matrika ZŠ (třídní výkazy, katalogové listy) – školní rok 2015/2016
5. Školní matrika MŠ - školní rok 2015/2016
6. Spisy: Přijetí žáků k základnímu vzdělávání pro školní rok 2014/2015 a 2015/2016
7. Doklady k přijímacímu řízení dětí do MŠ pro školní rok 2014/2015, 2015/2016
8. Dokumentace žáka se zdravotním postižením – školní rok 2015/2016 (1 žák)
9. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „K pramenům poznání“, platnost od 3. 9. 2007
10. Školní vzdělávací program školní družiny, platnost od 1. 9. 2010
11. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem „Svíť sluníčko, svít“, platnost od 1. 9. 2014
12. Výroční zpráva o činnosti školy – školní rok 2013/2014 a 2014/2015
13. Třídní knihy MŠ a ZŠ – školní rok 2013/2014 – 2015/2016
14. Evidence docházky dětí – školní rok 2013/2014 – 2015/2016
15. Záznamy o práci v zájmovém útvaru (angličtina) – školní rok 2013/2014 – 2015/2016
16. Přehled výchovně vzdělávací práce – školní rok 2013/2014 – 2015/2016
17. Školní řád (nedatováno) včetně příloh č. 1 – 7, ze dne 16. 11. 2010, 29. 8. 2012, 22. 1. 2013 (2 přílohy), 30. 8. 2013, 18. 11. 2014 (2 přílohy)
18. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (nedatováno)
19. Školní řád MŠ Horní Studénky, platnost od 1. 9. 2009
20. Provozní řád MŠ Horní Studénky, platnost od 1. 9. 2009
21. Vnitřní řád školní družiny, ze dne 27. 8. 2013 (v pořádku)
22. Vnitřní řád ŠJ, účinnost od 1. 9. 2015
23. Rozvrh hodin – školní rok 2014/2015, 2015/2016
24. Záznamy z pedagogických rad – školní rok 2012/2013 – 2015/2016
25. Kniha úrazů pro ZŠ a MŠ Horní Studénky
26. Inspekční zpráva čj. ČŠIM-872/10-M, Protokol čj. ČŠIM-935/11-M, Protokol o kontrole čj. ČŠIM-975/13-M
27. Personální dokumentace pedagogických pracovníků – školní rok 2015/2016
28. Koncepce rozvoje školy na školní rok 2014/2015, 2015/2016
29. Plán práce školy na rok 2014/2015 a 2015/2016
30. Hodnocení koncepce rozvoje za školní roky 2013/2014 a 2014/2015
31. Organizace ZŠ pro školní rok 2014/2015 a 2015/2016
32. Školní zpravodaj, květen – listopad 2015
33. Zápisy z jednání školské rady – roky 2012, 2013
34. Plán hospitační činnosti – školní rok 2013/2014 – 2015/2016
35. Záznamy z hospitací – školní rok 2013/2014
36. Dopravní výchova (plán akcí, aktivit a činností) – školní rok 2014/2015, 2015/2016
37. Minimální preventivní program na školní rok 2014/2015 a 2015/2016
38. Plán EVVO – školní rok 2014/2015, 2015/2016
39. Čtenářská gramotnost – školní rok 2014/2015
40. Finanční gramotnost – školní rok 2014/2015, 2015/2016

41. Profilace pedagogických pracovníků – školní rok 2014/2015
42. Portfolia žáků 1. – 5. ročníku – školní rok 2015/2016
43. Portfolia dětí MŠ (pracovní a výtvarné práce) – školní rok 2015/2016
44. Vyhodnocené dotazníky pro žáky, rodiče a učitele – školní rok 2013/2014
45. Dotazníky pro rodiče dětí MŠ - školní rok 2014/2015
46. Žákovské knížky, sešity, pracovní sešity (namátkový výběr) – školní rok 2015/2016
47. Rozpis přímé pracovní doby (MŠ) od 1. 9. 2015 – školní rok 2015/2016
48. Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání, platnost od 3. 1. 2011
49. Třídní program MŠ - školní rok 2015/2016
50. Finanční vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu s výjimkou dotací na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie a z prostředků finančních mechanismů, část A, ze dne 12. 1. 2015, Příloha č. 1a
51. Rozpočet přímých nákladů na rok 2014 – úprava k 18. 11. 2014
52. Výkaz zisku a ztráty k 31. prosinci 2014
53. Pohyb na účtech (dokladově) od 01. 01. 2014 do 31. 12. 2014
54. Hlavní kniha analyticky – rok 2014
55. Výše rozpočtu pro PO na hospodářský rok 2014
56. Výpis z usnesení ze 4. veřejného zasedání zastupitelstva obce konaného dne 1. 4. 2015 – schválení výjimky pro PO ZŠ a MŠ Horní Studénky z důvodu nesplnění počtu žáků pro školní rok 2015/2016
57. DVPP - školní rok 2014/2015, 2015/2016
58. Protokol o odborné technické kontrole, čís. 453/2015, ze dne 4. 5. 2015 (tělovýchovné náradí – tělocvična, dětské hřiště)
59. Osnova školení BOZP a PO, ze dne 27. 8. 2015
60. Zápis – Kontrola BOZP – vnitřní 30. 9. 2015 (Závady a náprava)
61. Směrnice BOZP, účinnost od 1. 10. 2009
62. Bezpečnost při činnostech s dětmi – září 2009
63. Organizační řád školy v přírodě, platnost od 1. 9. 2014
64. Směrnice BOZP 3/2009 – Pracoviště se zobrazovacími jednotkami
65. Směrnice BOZP 2/2009 – Pracovní rizika BOZP, účinnost od 1. 10. 2009
66. Plán první pomoci – traumatologický plán, ze dne 1. 10. 2009
67. Bezpečnostní a organizační pokyny pro pedagogické pracovníky školy, kteří doprovází žáky na plavecký výcvik (nedatováno)
68. Opatření ke zvýšení bezpečnosti provozu školní družiny, ze dne 21. 2. 2014
69. Vnitřní směrnice k používání herny školy, ze dne 1. 9. 2011

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Olomouckém inspektorátu České školní inspekce

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Vít Široký, školní inspektor

Vít Široký v. r.

Mgr. Zonna Bařinková, školní inspektorka

Bařinková Z. v. r.

Ing. Markéta Tomečková, kontrolní pracovnice

Tomečková v. r.

V Olomouci dne 8. prosince 2015

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jitka Burkoňová, ředitelka školy

Mgr. Jitka Burkoňová v. r.

V Horních Studénkách dne 16. 12. 2015